

2020/2132(INI)

25.5.2021

LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalta

perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnalle

parlamentin aloiteoikeudesta
(2020/2132(INI))

Valmistelija: Gwendoline Delbos-Corfield

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. muistuttaa, että komissiolla on lähes yksinoikeus antaa lainsäädäntöaloitteita, että niissä olisi noudatettava suhteellisuus-, toissijaisuus- ja paremman lainsäädännön periaatteita ja että niihin olisi liitettävä asianmukainen vaikutustenarviointi; on sitä mieltä, että komissio ei viime vuosina ole aina käyttänyt lainsäädäntöaloiteoikeuttaan rakentavasti eikä tuottavasti, etenkin siksi, että se räätälöi liian usein lainsäädäntöaloitteita jäsenvaltioiden toiveiden mukaisesti; katsoo, että sama pätee uudelleenlaadintamenettelyjen yleiseen käyttöön ja asianmukaisen vaikutustenarvioinnin puuttumiseen, mikä on heikentänyt säädösten tehokkuutta;
2. korostaa, että Euroopan parlamentti on ainoa unionin toimielin, jonka kansalaiset valitsevat suoraan, mutta sillä ei ole virallista lainsäädäntöaloiteoikeutta, kuten kansallisilla parlamenteilla; toteaa, että parlamentti muodostaa unionin demokraattisen perustan ja että sen on sen vuoksi voitava osallistua täysimääräisesti lainsäädäntöprosessin kaikkiin vaiheisiin, ja katsoo tämän olevan rooli, joka olisi täytettävä ennakoivammin; katsoo, että nykyisessä institutionaalisessa rakenteessa on demokratiavaje, jota on vaikea perustella; kehottaa siksi painokkaasti vahvistamaan parlamentin perussopimusten mukaista toimivaltaa sen ratkaisevassa demokraattisessa roolissa unionissa ja käyttämään sitä aktiivisemmin esimerkiksi esittämällä enemmän pyyntöjä uusista lainsäädäntöehdotuksista, jotta voidaan vahvistaa sen roolia lainsäädäntöä koskevien aloitteiden tekemisessä;
3. suosittaa painokkaasti, että harkitaan mahdollisuutta tarkistaa SEUT-sopimuksen 225 artiklaa, jolla on rajallinen vaikutus SEU-sopimuksen 17 artiklan 2 kohdan vuoksi, jotta parlamentille annettaisiin laajempi suora lainsäädäntöaloiteoikeus, koska se edustaa suoraan eurooppalaisia ihmisiä eikä pelkästään kansallisia etuja, joille tarvitaan vastapaino; pitää erittäin valitettavana, että tätä mahdollisuutta on järjestelmällisesti lykätty perussopimusten tulevan tarkistamisen yhteyteen, mikä on heikentänyt kansalaisten ja heidän etujensa edustusta; katsoo, että Euroopan tulevaisuutta käsittelevän tulevan konferenssin olisi toimittava merkittävänä demokraattisena aloitteena, jonka puitteissa keskustellaan unionin tulevan toimielinrakenteen mahdollisesta kehittämisestä, myös vahvistamalla parlamentin roolia päätöksenteossa, ja että se tarjoaa sopivan tilaisuuden keskustella asiasta kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa;
4. toteaa, että perussopimusten tarkistaminen on pitkä prosessi; suosittelee siksi painokkaasti, että parlamentti selvittää sillä välin kaikki muut vaihtoehdot vahvistaa oikeuttaan lainsäädäntöaloitteiden tekemiseen; katsoo, että on aiheellista tarkastella mahdollisuutta muuttaa vuonna 2010 tehtyä puitesopimusta Euroopan parlamentin ja Euroopan komission välisistä suhteista¹ sekä vuonna 2016 tehtyä Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välistä toimielin

---

¹ EUVL L 304, 20.11.2010, s. 47.

sopimusta paremmasta lainsäädännöstä², jotta voidaan vahvistaa parlamentin valtuuksia vaikuttaa EU:n asialistan laatimiseen;

5. korostaa, että Eurooppa-neuvostolla on tosiasiallinen aloiteoikeus lainsäädännön eteenpäin viennin strategisten suuntaviivojen määrittelyssä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella SEUT-sopimuksen 68 artiklan mukaisesti, minkä vuoksi parlamentin ja neuvoston tasapuoliset toimintaedellytykset lainsäätäjinä eivät toteudu, vaikka ne on vahvistettu muissa asiakirjoissa, kuten paremmasta lainsäädännöstä tehdyssä toimielinten sopimuksessa; korostaa lisäksi jäsenvaltioiden varhaista vaikutusvaltaa, joka perustuu niiden osallistumiseen lukuisiin komission neuvota-antaviin elimiin; pitää erittäin valitettavana sitä, että komissio peruuttaa lainsäädäntöehdotukset useimmiten siksi, ettei neuvosto pääse niistä sopimukseen, ja että tämä tosiasia palkitsee neuvoston usein vastustavan asenteen lainsäädäntöaloitteita kohtaan; korostaa, että nämä tekijät ovat johtaneet huomattavaan epäsuhtaan neuvoston ja parlamentin lainsäädäntövallassa;
6. pitää erittäin valitettavana, että vain kolmasosaa lainsäädäntöaloitteita ja muita aloitteita koskevista parlamentin menettelyistä voidaan pitää onnistuneina ja että useimmat vuodesta 2011 lähtien hyväksytyt lainsäädäntöaloitemenettelyyn (INL) kuuluvat mietinnöt eivät ole johtaneet jatkotoimena komission konkreettiseen lainsäädäntöehdotukseen³; toteaa olevan demokratian hengen mukaista, että komission olisi pakko vastata parlamentin päätöslauselmiin; katsoo, että lainsäädäntöaloitemenettelyyn kuuluviin mietintöihin olisi liitettävä vaikutustenarviointeja aina kun se on mahdollista ja että ne olisi laadittava mahdollisimman selkeästi; pitää valitettavana, että kolmen kuukauden määräaikoja, joiden kuluessa komission on reagoitava parlamentin päätöslauselmiin ja esitettävä lainsäädäntöehdotuksia, on johdonmukaisesti jätetty noudattamatta; kehottaa komissiota noudattamaan velvollisuuksiaan ja pitämään kiinni tekemistään sitoumuksista;
7. katsoo, että komission on reagoitava parlamentin aloitteisiin toimiin ainakin hahmottelemalla toteutettavat jatkotoimet ja antamalla yksityiskohtainen selvitys kielteisistä päätöksistä; odottaa, että komissio vastaa jokaiseen INL-mietintöön säädöksellä, jossa noudatetaan täysimääräisesti EU:n oikeuden periaatteita, kuten komission nykyinen puheenjohtaja lupasi 16. heinäkuuta 2019 parlamentille esittämässään poliittisissa suuntaviivoissa, jotka toimitettiin kaikille komission jäsenille näiden toimeksiantokirjeissä, pyytäessään parlamentilta tukea nimittämiselleen; muistuttaa, että SEUT-sopimuksen 225 artiklassa ja paremmasta lainsäädännöstä tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa edellytetään, että komissio perustelee yksityiskohtaisesti, miksi se ei ole noudattanut parlamentin lainsäädäntöpyyntöä; pidättää itsellään oikeuden harkita SEUT-sopimuksen 265 artiklan mukaisesti toimenpiteisiin ryhtymistä komissiota vastaan, jos se ei esitä lainsäädäntöehdotusta tai perustelee asianmukaisesti, miksi se ei sitä tee;
8. pitää valitettavana, että komission viestinnästä, joka koskee valiokunta-aloitteisten mietintöjen johdosta toteutettuja toimia, puuttuu usein yksityiskohtainen vastaus;

---

² EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

³ ”The European Parliament’s right of initiative”, Andreas Maurer, Innsbruckin yliopisto, Euroopan yhdentymistutkimuksen Jean Monnet -oppituoli, ja Michael C. Wolf, Innsbruckin yliopisto, heinäkuu 2020, s. 55 ja 57.

kehottaa komissiota varmistamaan, että asianmukainen vastaus julkaistaan asianmukaisesti ja että se saavuttaa suuren yleisön; katsoo, että jos komissio ei noudata parlamentin pyyntöä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävästä säädöksestä, parlamentin jäsentensä enemmistöllä antaman päätöslauselman olisi muodostettava perusta sen itse käynnistämälle lainsäädäntömenettelylle;

9. suosittelee, että komissio lisää avoimuutta ja helpottaa mahdollisuutta tutustua asiakirjoihin, erityisesti vaikutustenarviointeihin, ja käyttää olemassa olevia suoran osallistumisen välineitä, kuten 24:llä unionin virallisella kielellä saatavilla olevia sähköisiä julkisia kuulemisia tai muita palautemekanismeja tietyistä kysymyksistä;
10. palauttaa mieliin demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevaa EU:n mekanismeja koskevat vuosien 2016 ja 2020 aloitteet; pitää erittäin valitettavana sitä, että parlamentti ei ole missään vaiheessa saanut asianmukaista vastausta aloitteeseensa aloitteeseen sellaisen demokratiaa, oikeusvaltiota ja perusoikeuksia koskevan EU:n järjestelmän perustamisesta, jota hallinnoidaan kolmen toimielimen välisellä toimielinten sopimuksella, johon kuuluu kaikki SEU-sopimuksen 2 artiklan näkökohdat kattava vuosittainen seurantajakso ja jota sovelletaan yhtäläisesti, objektiivisesti ja oikeudenmukaisesti kaikkiin jäsenvaltioihin; kehottaa jälleen komissiota ja neuvostoa aloittamaan viipymättä neuvottelut parlamentin kanssa asiaa koskevasta toimielinten välisestä sopimuksesta; katsoo, että demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien jatkuva heikkeneminen eri jäsenvaltioissa on osoittanut, että tarvitaan aitoa toimielinten välistä yhteistyötä;
11. muistuttaa perustellusta ehdotuksestaan siitä, onko olemassa selvä vaara, että Unkari loukkaa vakavasti unionin perustana olevia arvoja; ilmaisee jälleen syvän huolensa siitä, että kuulemisten vakiomuotoinen toteutustapa ei takaa parlamentille perustellun ehdotuksen esittämisessä ja tiedonsaannissa yhdenvertaista kohtelua komission ja jäsenvaltioiden yhden kolmanneksen kanssa; pitää valitettavana, että kuulemiset eivät ole vielä johtaneet merkittävään edistymiseen EU:n arvojen vakavaa loukkaamista koskevaan selvään vaaraan puuttumisessa; katsoo, että unioni on edelleen rakenteellisesti valmistautumaton torjumaan demokratian, perusoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen taantumista ja niiden loukkaamista jäsenvaltioissa, ja huomauttaa, että neuvoston epäonnistuminen SEU-sopimuksen 7 artiklan tehokkaassa hyödyntämisessä heikentää edelleen yhteisten eurooppalaisten arvojen säilymistä, keskinäistä luottamusta ja koko unionin uskottavuutta;
12. katsoo, että jos komissio päättää olla toteuttamatta toimia sellaisen eurooppalaisen kansalaisaloitteen johdosta, joka täyttää menettelyvaatimukset ja on perussopimusten ja SEU-sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen unionin ydinarvojen mukainen, parlamentti voisi arvioida, olisiko sen laadittava kyseisen kansalaisaloitteen pohjalta lainsäädäntöaloitteen menettelyyn kuuluva mietintö; katsoo, että olisi laadittava uusia mekanismeja, jotka toisivat yhteen EU:n kansalaiset ja heidän vaaleilla valitut edustajansa Euroopan parlamentissa, jotta voidaan parantaa kansalaisten osallistumista ja yleisesti ottaen eurooppalaista demokratiaa.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	11.5.2021
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 54 -: 14 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Magdalena Adamowicz, Katarina Barley, Fernando Barrena Arza, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Clare Daly, Marcel de Graaff, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoş Tudorache, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Abir Al-Sahlani, Damian Boeselager, Sira Rego, Rob Rooken, Domènec Ruiz Devesa, Isabel Santos

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

54	+
NI	Laura Ferrara, Martin Sonneborn
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Emil Radev, Paulo Rangel, Ralf Seekatz, Sara Skyttedal, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
Renew	Abir Al-Sahlani, Anna Júlia Donáth, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Dragoş Tudorache
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Domènec Ruiz Devesa, Isabel Santos, Birgit Sippel, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
The Left	Pernando Barrena Arza, Clare Daly, Cornelia Ernst, Sira Rego
Verts/ALE	Damian Boeselager, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

14	-
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Nicola Procaccini, Rob Rooker
ID	Nicolas Bay, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Marcel de Graaff, Peter Kofod, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík

0	0

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää